

Шільберг Г.В.,
Львівський національний аграрний університет, м. Львів
Науковий керівник: **Мирончук З.П.**
к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування
Львівського національного аграрного університету

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Визначення поняття «екологічна безпека» міститься у ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», відповідно до якої екологічна безпека являє собою такий стан навколишнього природного середовища, за якого забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей. Екологічна безпека гарантується громадянам України здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних політичних, господарчих, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів.

Специфіка і значення екологічної безпеки в житті конкретного суспільства обумовлені його ціннісними орієнтирами і можливостями системи управління на різних рівнях реалізовувати цілі та виконувати завдання щодо соціально-економічного і екологічного розвитку. В управлінні стійким розвитком, що включає відношення власності, виробництва і вжитку, деградації і відновлення природного середовища, головною ланкою в сучасних умовах виступає створення системи екологічної безпеки, а також регламентація різних видів діяльності по рівнях їх негативної дії на природне середовище. З цим багато в чому пов'язано і те, що термін – «екологічна безпека» по суті своїй розуміється, як система обмежень при мотивації цілей і вибору конкретних шляхів реалізації планів і проєктів соціально-економічного розвитку.

Для екологічної безпеки як соціально – екологічної категорії характерний ряд особливостей (табл. 1)

Таблиця 1

Особливості екологічної безпеки

1	є невід'ємною складовою національної безпеки держави, яка повинна гарантувати порядок з військовою, економічною та особистою безпекою
2	колективний характер її присвоєння
3	екологічної безпеки пов'язана з її тісною інтегрованістю в інші життєві цінності та складними процесами взаємодії з соціальними пріоритетами суспільства на окремих стадіях його розвитку

Важливим здобутком розроблених і офіційно затверджених стратегій, серед яких визначальну роль відіграє Стратегія економічного і соціального розвитку України є їх відповідність принципам сталого розвитку:

- подолання бідності та підвищення рівня життя громадян України;
- забезпечення сталого ресурсозберігаючого економічного зростання, створення конкурентоспроможної ринкової економіки;
- забезпечення екологічної рівноваги, зменшення техногенного навантаження на природні екосистеми;
- збереження біорозмаїття.

Нажаль у більшості визначень поняття «сталий розвиток», основний акцент робиться на суспільстві, а екосистема згадується мимохідь. Підсумовуючи, слід відзначити безумовну необхідність дотримання вимог та етики природокористування як умови забезпечення стійкості соціально-економічних систем, виживання людини і збереження навколишнього світу. Іншим важливим вектором державного регулювання має бути впровадження в практику підготовки і прийняття рішень, пов'язаних із соціально-економічним розвитком, аналізу всіх вигід і втрат екологічного, соціального і економічного характеру на різних стадіях підготовки цих рішень, оцінку ризику їх реалізації; встановлення взаємозв'язків між результатами господарської діяльності та показниками екологічності виробництва, продукції, що випускається, окремих технологій її виробництва; вдосконалення системи управління природокористуванням в межах загальнодержавної та регіональної політики соціально-економічного розвитку. Крім економічних рішень, необхідно визначити чітку стратегію щодо сприяння реалізації державних програм екологічного навчання і освіти населення. Взаємодія економіки та екології має бути спрямована на досягнення головної мети – забезпечення сприятливого життєвого середовища для всього суспільства, для цивілізації у планетарному масштабі, що можливе тільки при гармонійному підході, побудованому на гуманістичних та етичних принципах.